

Nøyaktig samme historie som i '45

april 9/5-95

OLAV TRYGGE STORVIK

Kommentatoren er forsvarsmedarbeider i Aftenposten

De fikk en anledning, men benyttet den ikke. Etter 50 år gjentok historien seg i 1995 nøyaktig slik den skjedde i frihetsåret 1945.

Mens Kongen og Forsvarets militære toppledelse, helt bevisst, grep sjansen som bød seg til å hedre general Carl Gustav Fleischers fremragende innsats under krigen, så glimret de politiske myndigheter med sitt fravær. Ingen representanter for Regjeringen møtte frem da kong Harald avduket busten av generalen foran Krigsskolen.

Selve busten er reist ved privat innsamling og en ettertrykkelig bevilgning fra Forsvarets overkommando.

Nøyaktig det samme skjedde i 1945, og for de tilstedeværende krigsveteraner, mange av de samme den gang som nå, må tiden ha stått stille. Da general Fleischers urne kom fra England og ble nedsatt på Vår Frelses gravlund i 1945, var det med full militær honnør og med forsvarssjefen og kongehuset til stede. Men ingen fra regjeringen. Og det var de unge, gymnasiastene i Lofoten, som noe senere tok initiativ til og samlet inn penger til en statue over seierherren fra Narvik. Kong Haakon VII avduket statuen og mintes generalen i ærbødighet.

Fleischer ble utsett til å bygge opp

en ny norsk hær i Storbritannia etter sammenbruddet i Norge. Men med sin rakryggede og kompromissløse holdning til realiseringen av målet kom han trolig til å symbolisere de politiske myndigheters dårlige samvittighet i forsvarspolitikken. Han ble presset ut av sin stilling og nærmest forvist til Canada, hvor han i sorg tok sitt eget liv. «Døm meg mildt» var de aller siste ord fra den mann som kanskje mindre enn noen andre fra den tiden kan klandres for noe som helst.

Nå ville det være høyst urimelig å påstå at medlemmer av dagens regjering har noe som helst forhold til det som skjedde den gang, enn si at det kan være grunnen til fraværet ved høytideligheten foran Krigsskolen. Men statsrå-

der har rådgivere. Noen gir gode råd, mens andre er mer variert, kanskje etter hva saken gjelder.

Den endelige fremstilling av hva som egentlig skjedde mellom den militære og politiske ledelse i London under krigen, er neppe ferdigskrevet. Det som har vært gjort av forskning hittil, synes for mange ensidig, og nye kilder kan komme til å kaste nytt lys over historien. I alle fall er det forbausende at man på regjeringshold ikke har grepet en gylden anledning til å rette opp den uanstendighet som ble begått på Vår Frelses gravlund i 1945, og enda tidligere. Det ville ha vært en symbolsk handling som ville ha blitt lagt merke til – og skapt forsoning.

108549